

Talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027

KHALL 28.11.2023 § 283
243/02.02.00/2023

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvion ja -suunnitelman tavoitteena on saavuttaa talouden tasapaino suunnittelukauden loppuun mennessä siten, että taseeseen ei kerry uutta alijäämää vaan selvittää vuosien 2023-2025 muutoksista ja saadaan kerättyä taseeseen ylijäämää.

Talousarviossa vuodelle 2024 on huomioitu arviointimenettelyn edellyttämien toimien lisäksi hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi tehdyt siirtolaskelmat siinä muodossa kuin ne olivat lokakuun 2023 lopussa. Tulorahoituksessa on huomioitu valtuuston 14.11.2023 § 65 tekemä tuloveroprosentin korotus. Kiinteistöveroprosentit valtuusto säilytti (14.11.2023 § 66) ennallaan.

Talousarviokirja vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024 – 2026 käsitellään yhteistyötoimikunnassa 4.12.2023.

Talousarviossa vuoden 2024 käyttötalouden raami on ollut tiukka ja siinä on huomioitu arviointimenettelyssä edellytetyt toimet sekä lisäksi tehty muitakin taloutta tasapainottavia toimia. Toimien kohdentamisesta päätetään tarkemmin vuoden 2024 alussa hyväksyttävissä käyttösuunnitelmissa.

Investoinnit ovat sekä talousarviovuonna että myös suunnitelmavuosina suuret. Talousarviovuoden 2024 investoinneista merkittävin on K. J. Ståhlbergin koulun rakennusprojekti, joka on aloitettu kuluvan vuoden aikana. Investointien yhteissumma vuonna 2024 on 6 481 200 euroa. Suunnitelmavuosien merkittävä investointi on yhteistyössä Pohteen kanssa suunniteltava sote-keskuksen korvaavien tilojen vaihe 2.

Vuoden 2022 taseessa oli kumulatiivista alijäämää 6 022 840,08 euroa, joka sisältää kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia 3 381 920 euroa ja josta on arviointimenettelyn yhteydessä valtiovarainministeriön kanssa sovittu, että näitä alaskirjauksia ei tarvitse kattaa normaalissa neljän vuoden kattamisajassa.

Vuoden 2023 talousarviossa on tilikauden ylijäämän suuruudeksi arvioitu 443 151 euroa. Vuoden 2024 talousarviossa tilikauden ylijäämäksi on edellä mainitut siirtolaskelmista aiheutuneet tuloleikkaukset huomioiden suunniteltu 159 162 euroa. Suunnitelmavuosien ylijäämät ovat 2 464 000 euroa (2025) sekä 2 241 000 euroa (2026).

Suunnitelmavuosien käyttötaloudessa ei ole huomioitu valtiovarainministeriön 17.11.2023 virka-ajan jälkeen tiedottamia lisäleikkauksia valtionosuuksiin. Näiden lisäleikkausten kohdentumisesta kunnittain saadaan lisätietoa aikaisintaan viikon 47 loppupuolella esityslistan lähtemisen jälkeen. Esityslistan kirjoittamisen hetkellä vaikuttaa valtiovarainministeriön tiedotustilaisuuden 22.11.2023 perusteella sille, että lisäleikkaukset vaikuttavat erityisesti vuosien 2025-2027 tuloihin.

Kumulatiivinen alijäämä tulee kattaa vuoden 2025 loppuun mennessä, joten kiinteistöjen tasearvojen alaskirjaukset vähennettynä kumulatiivisesta alijäämästä, saadaan toiminnalliseksi alijäämäksi 1 790 748,05 euroa. Näin ollen toiminnallinen alijäämä saadaan katetuksi vuoden 2025 loppuun mennessä ja koko kumulatiivinen alijäämä saadaan katetuksi vuoden 2026 loppuun mennessä. Tämä edellyttää sitä, että vuoden 2023 tilinpäätös ja vuoden 2024 talousarvio ja suunnitelmavuodet eivät ole oleellisesti huonompia kuin on arvioitu.

Arviointimenettelyn laskelmissa ei kuitenkaan ole huomioitu kesällä 2023 tehtyjä siirtolaskelmien tarkistuksia, joiden seurauksena Haapajärven kaupungin valtionosuudet pienenevät noin miljoona euroa ja verotulot noin 500 000 euroa. Keskusteluja valtiovarainministeriön kanssa näiden tuloleikkausten vaikutuksista alijäämien kattamiseen jatketaan keväällä 2024.

Suunnitelmavuosien 2025 ja 2026 tulo-rahoitukseen tuo epävarmuutta myös TE2024-uudistus, jonka mukaisesti TE-palvelut siirtyvät kuntien järjestettäväksi vuoden 2025 alusta lukien. Tämän uudistuksen rahoituslaskelmat ovat valtiovarainministeriössä vielä alustavia eikä niiden vaikutusta kaupungin talouteen vielä voi arvioida luotettavasti.

Liitteenä vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024 – 2026 taloussuunnitelma.

Valmistelija: Marianne Ahmaoja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024 - 2026.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämän pykälän käsittelyn aikana:

Sivistysjohtaja Merja Eilola esitteli sivistyspalvelujen päävastuualueen talousarviota 12.41-13.38.

Kokouksessa pidettiin tauko 13.38-13.45.

Tekninen johtaja Jouni Laajala esitteli teknisten palvelujen päävastuualueen talousarviota 14.10-15.10.

Kokouksessa pidettiin toinen tauko 15.10-15.15.

Ympäristöjohtaja Sanna Rätty esitteli ympäristöpalvelujen päävastuualueen talousarviota 15.15-15.40.

Tomi Vähäkangas oli poissa kokouksesta klo 13.00-13.55.

Aleksi Välikangas oli poissa kokouksesta klo 13.45-14.29.